

ται μόνον διὰ τῆς ἀλλαγῆς δεσποτῶν καὶ νόμων· ἐνόσω δὲ ἐπικρατεῖ ἡ ὀλεθρία πλάνη, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἀποκτάται διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς κυβερνήσεως, εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ θέλουσιν ἀποβῆ ἀνωφελεῖς καὶ ἐφήμεροι, καὶ ὅτι θέλουσιν ἐξαφανισθῆ ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἀλληλοδιαδόχως ἀναφαινόμενα εἰς τοὺς μαγικούς τῶν παίδων φανούς. Τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθερίας ἀνάγκη πάσα νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος, ὅστις εἶνε ἡ μόνη βεβαία ἐγγύησις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐθνικῆς προόδου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

« Γερμανὸς περιηγητῆς, ἐπισκεφθεὶς ἐπ' ἐσχάτων τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐπιπέλλει περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐλληνισμοῦ πληροφορίας λίαν εὐχάριστος καὶ συναδούσας ἐν πολλοῖς πρὸς τὰς ἐκθέσεις τῶν Ἀγγλων προξένων. Ἐπαριθμῶν τὰς διαφόρους ἐθνικότητας, λέγει, ἀνέφερα πρώτους τοὺς Τούρκους, διότι εἶνε οἱ κύριοι τῆς χώρας, καὶ τελευταίους τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἔσονται κύριοι αὐτῆς θάπτον ἢ βράδιον. Καίτοι τὸ πρᾶγμα εἶνε ἴσως λυπηρὸν (;) ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς φιλανθρωπίας, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἐν τῇ περὶ ὑπάρξεως πάλῃ οἱ Ἕλληνες ὑπερτεροῦσι τῶν Τούρκων, οὐχὶ μὲν πολιτικῶς, ἀλλὰ στατιστικῶς καὶ οἰκονομολογικῶς. Ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου καθ' ὅλην τὴν Μικρὰν Ἀσίαν εἶνε γενομένη ἀναμφισβήτητον. Πόλεις, αἵτινες πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἦσαν ἀκραίφως τουρκικαί, κατοικοῦνται νῦν κατὰ τὸ τρίτον ἢ κατὰ τὸ ἡμισυ ὑπὸ Ἕλληνων. Ἐπὶ τῆς Χίου, ἔνθα οἱ Τούρκοι πρὸ ἐξηκονταετίας ἐξόντωνσαν ὅλως τὸν ἐλληνικὸν πληθυσμὸν, ζῶσι σήμερον 50,000 Ἕλληνες καὶ μόνον 5,000 Τούρκοι. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχον καταδαφισθῆ καὶ αἱ Κυθωνίαι, τῆς καταστροφῆς δὲ συμμετέσχον πρωτίστως οἱ Τούρκοι τοῦ Ἁγιάσματ. Ἀλλὰ σήμερον ἐν Κυθωνίαις ζῶσι 35,000 Ἕλληνες, τὸ δὲ Ἁγιάσματ, κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Χούμαν, τοῦ περιφήμου ἐρευνητοῦ τῆς Περγάμου, εἶνε πενιχρὸν χωρίον περιέχον 20 ἐλεεινὰς καλύβας καὶ τουρκικὸν κοιμητήριον ἔχον ἕκτασις ἡμισείας ὥρας. Ἀναφέρω τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα ἐκ πολλῶν, ὅ,τι δὲ συμβαίνει νῦν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ παράλια, θὰ συμβῆ προσεχῶς καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα. Ἡδὴ ἀπαντῶνται πανταχοῦ διεσπαρμένοι Ἕλληνες σκαπανεῖς. Ὡς ὑποδηματοποιοὶ καὶ μυλωροὶ οἱ Ἕλληνες εἰσέδυσαν ἄχρι τῶν ἀφανεστάτων ὄρειων φωλεῶν, τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἐπάγγελμα ἀποβαίνει ἰδίως ἐπικερδέστατον ἐν μέσῳ τῶν γωθρῶν καὶ εὐπίσων Τούρκων. Τὸ ἄροτρον, τὸ σχολεῖον καὶ ἡ νυμφικὴ κλίνη εἶνε τὰ μέσα τῆς ἀπύστου καὶ ἀκατασχέτου τῶν Ἑλλήνων ἀναπτύξεως. Εἶνε ἐπιμελεῖς γεωργοὶ, συντηροῦσι κρείττονα ἢ οἱ Τούρκοι σχολεῖα, εἶνε δὲ πολυτοκώτεροι ἐκείνων. Ἑλληνικὴ

οἰκογένεια περιέχουσα 6—8 παιδιά εἶνε τι σύνηθες. Ἄλλ' οἱ Τούρκοι ἀρκοῦνται εἰς δύο ἢ τρία. Ἡ κυβερνησις προσβλέπει τὰ συμβαίνοντα ἀπαθῶς. «Μπακαλοῦμ, κισμετ» εἶνε τὸ σύνθημά της. Καὶ ὅμως θὰ ἦτον ἴσως δυνατὸν νὰ τελῶσιν ὅρια εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου. Ἡδὴ ἤρξατο ἡ ἀγίδρουσις τελειοτέρων τουρκικῶν σχολείων, ἐὰν δ' ἡ Πύλη ἀποφασίσῃ νὰ μεταβάλῃ τὸν στρατιωτικὸν νόμον καὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς στρατολογίαν καὶ τοὺς Ἕλληνας, ἐλαττοῦσα τὴν θητείαν εἰς τὸ ἡμισυ, αἱ συνέπειαι ἔσονται σωτηριώδεις».

« Ὁ γνωστὸς Βιενναῖος μουσουργὸς Ἰωάννης Στράους ἐώρασεν ἐπ' ἐσχάτων περιέρχον πεντηκονταετηρίδα—τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πρώτου αὐτοῦ στροβίλου, ὃν συνέθεσεν εἰς ἡλικίαν ἑξῆς ἐτῶν, τὸν Αὐγούστου τοῦ 1831. Κατὰ τὰ πενήκοντα ταῦτα ἔτη ὁ Στράους ἔγραψε 398 χοροὺς παντὸς εἴδους, ἐτι δὲ ἰκανάελλαφρά μελοδραματία.

« Ἰδιότροπος Ἀμερικανὸς, ἐραστῆς τῶν δυσχερῶν εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεων, ἀπεπειράθη πολλάκις ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ὑψίστην ἀκρόρειαν τοῦ Λευκοῦ Ὄρους τῶν Ἄλπεων, ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας του δὲν ἐπέτρεψε τοῦτο. Ἀποθνήσκων ἐπέβλεπε τοῖς κληρονόμοις του, ἐπὶ ποινῇ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας, νὰ φέρωσι τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ὡς λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐνδόλωρ ἐννοεῖται, οἱ κληρονόμοι καταγίνονται νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν θέλησιν ταύτην τοῦ ἀποθανόντος. Ἰδοὺ καὶ ἔρωρ ἐπέκεινα τοῦ τάφου ἐπιζῶν.

« Ἐκ τῆς νήσου Κύπρου ἀπεστάλησαν τῇ 8 τ. μ. μέλισσαι 15,000 τὸν ἀριθμὸν εἰς Λονδίνον, προωρισμέναι διὰ τὸν Καναδᾶν. Ἐν Λονδίῳ ἐπέτρεψαν εἰς τὰς μέλισσας μικρὰν ἐκδρομὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν εἰσῆχθησαν ἐκ νέου εἰς τὰ κιβώτια καὶ ἐπεθιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Σαρδηνία» ἀναχωροῦντος εἰς Ὀυτάριο. Εἶνε δὲ ἐντεθειμένα τὰ ζῶα εἰς μικρὰ κιβώτια, φέροντα ἐσωτερικῶς ἐπὶ μέρει ἔλασμα λευκοσιδήρου καὶ ἰκανὴν προμήθειαν ζύλου καὶ ὕδατος. Ὁμοία ἀποστολὴ ἐγένετο τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς Καναδᾶν, οἱ δὲ μικροὶ ξένοι ἐνεκλιματίσθησαν ἐν βραχεῖ χρόνῳ.

« Κατὰ πρόσφατον σύγγραμμα, ἡ γῆ κατοικεῖται ὑπὸ 1,455,923,000 ψυχῶν. Ἐξ αὐτῶν 315,929,000 κατοικοῦσι τὴν Εὐρώπην, 834,707,000 τὴν Ἀσίαν, 205,679,000 τὴν Ἀφρικὴν, 95,405,000 τὴν Ἀμερικὴν καὶ 4,431,000 τὴν Αὐστραλίαν. Ἐκ τῶν κρατῶν τὸ πολυανθρωπότατον εἶνε ἡ Σινικὴ, ἀριθμοῦσα 434,900,000 κατοίκους. Αἱ ἀγγλικαὶ κτήσεις ἐν Ἰνδικῇ ἔχουσι πληθυσμὸν ἐκ 240,000,000 ψυχῶν, 87,000,000 κατοικοῦσι τὴν Ῥωσσίαν, 50 δ' ἑκατομμύρια τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς Ἀναφροσθη.